

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **nezl. M. M.**
zastoupená advokátem Mgr. Markem Sedlákem
sídlem Příkop 8, 602 00 Brno

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 8. 2017 č. j. MV-84301-4/SO-2017, ve věci
žádosti o povolení k přechodnému pobytu

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 5. 9. 2017 domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 5. 12. 2015, č. j. OAM-4274-15/PP-2015. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu ze dne 18. 3. 2015 podaná podle § 87b odst. 1 zákona č. 326/1999

Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

2. Žalobkyně v podané žalobě uvádí, že ze skutkových závěrů uvedených žalovanou v napadaném rozhodnutí, a sice že žalobkyně je vnučkou občana EU, se kterým minimálně od listopadu 2014 žije ve společné domácnosti na území České republiky, vyplývá, že žalobkyně splňuje požadavky § 15a odst. 3 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění. Z tohoto ustanovení totiž není možno dovodit požadavek, aby společná domácnost byla sdílena již před vstupem na území ČR. Tento požadavek se v ust. § 15a odst. 2 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců objevil až ve znění účinném po zahájení řízení. Právní úprava, podle které byla žádost posuzována, potřebu sdílení společné domácnosti před vstupem na území neodůvodňovala a žalovaná proto rozhoduje nad rámec zákona. Žalobkyně splňuje také podmínky ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť její vztah k dědečkovi lze považovat za vztah obdobný rodinným vztahům popsáným v ust. § 15a odst. 1 písm. b), c) a d) zákona o pobytu cizinců a s dědečkem sdílí společnou domácnost.
3. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 21. 11. 2017 uvedla, že trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí. Zároveň poukázala na absenci žalobních námitek v odvolacím řízení, v důsledku čehož je zpochybněna jejich soudní přezkoumatelnost. Žalovaná dále zastává názor, že vztah nezletilé žalobkyně k jejímu prarodiči, s nímž se chce na území sloučit jako jeho rodinná příslušnice občana Evropské unie, není vztahem obdobným v intencích § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném ke dni zahájení řízení, nýbrž žalobkyně je jeho pokrevní příbuzná, a proto se na ni vztahuje odst. 3 písm. a) citovaného ustanovení, jehož podmínky v dané věci naplněny nebyly.
4. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl soud bez jednání v souladu s ust. § 51 s. ř. s., neboť žalobkyně ani žalovaná ve stanovené lhůtě nevyjádřily s takovým postupem svůj nesouhlas.
5. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobkyně dne 18. 3. 2015 podala prostřednictvím svého zákonného zástupce u odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky dle ust. § 87b zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění, odůvodněnou jejím postavením rodinné příslušnice občana Evropské unie v intencích ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně je vnučkou občana Chorvatské republiky, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt od roku 2004. Správní orgán I. stupně žádost žalobkyně ve svém rozhodnutí ze dne 5. 12. 2015, č. j. OAM-4274-15/PP-2015 zamítl, neboť dle něj nebyly splněny podmínky ust. § 87b odst. 1 ve spojení s ust. § 15a zákona o pobytu cizinců. Prvostupňový správní orgán na základě podkladů pro rozhodnutí došel k závěru, že žalobkyně není rodinnou příslušnicí výše zmíněného občana EU dle ust. § 15a odst. 1 písm. a) - c) zákona o pobytu cizinců. V řízení bylo dále také zkoumáno, zda žalobkyně nemůže naplnit předpoklady ust. § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Pro naplnění definice rodinné příslušnice dle tohoto ustanovení je nutné současné splnění dvou podmínek, a sice 1) cizinec je přímý příbuzný občana EU ve vzestupné či sestupné linii nebo takový příbuzný jeho manžela a 2) takový cizinec je ve smyslu § 15a odst. 2 zákona o

pobytu cizinců nezaopatřený. Prvostupňový správní orgán došel k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínku nezaopatřenosti, respektive, že není závislá výživou na svém prarodiči, neboť je vyživována svými rodiči, se kterými i po vstupu na území ČR žije ve společné domácnosti. Správní orgán I. stupně se zabýval i otázkou, zda žalobkyně nemůže být rodinnou příslušnicí občana EU dle ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Podle něj je vztah mezi vnučkou a prarodičem příbuzenským vztahem v přímé linii, čili vztahem rodinným. Nelze jej tedy pokládat za vztah obdobný vztahu rodinnému, jak předpokládá ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně následně prostřednictvím svého právního zástupce podala v zákonné lhůtě proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Žalovaná na to dne 9. 8. 2017 rozhodla napadeným rozhodnutím, přičemž se ztotožnila se skutkovými zjištěními, způsobem jejich zhodnocení a právními závěry prvostupňového správního orgánu.

6. Podle ust. § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, je rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce společně s občanem Evropské unie, povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Žádost je povinen podat ve lhůtě do 3 měsíců ode dne vstupu na území.
7. Podle ust. § 87b odst. 2 zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, je rodinný příslušník k žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu povinen předložit náležitosti podle § 87a odst. 2, s výjimkou náležitosti podle § 87a odst. 2 písm. b), doklad potvrzující, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a jde-li o cizince podle § 15a odst. 1 písm. d), také doklad potvrzující, že je nezaopatřenou osobou.
8. Podle ust. § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že
 - a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odst. 1, pokud
 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,
 2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo
 3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo
 - b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.
9. Krajský soud předně uvádí, že žalobkyně v žalobě uplatnila dvě žalobní námitky. První žalobní námitka se týkala nezákonného závěru žalované, že žalobkyně není rodinnou příslušnicí občana EU, ačkoli žalobkyně splňuje požadavky ust. § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců. Druhá žalobní námitka spočívala v naplnění požadavků ust. § 15a odst. 3 písm. b) téhož zákona. Žalobkyně takto definovanými žalobními body vymezila rozsah přezkumné činnosti soudu, přičemž soud neshledal v napadeném rozhodnutí ani v postupu správních orgánů žádné vady řízení, ke kterým by byl povinen přihlédnout z moci úřední, napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, řádně odůvodněné a závěry žalované mají oporu ve spise, což platí také pro rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Soud tedy v tomto rozsahu v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí a žalobu důvodnou neshledal.

10. Pokud se týká první žalobní námitky, krajský soud nesouhlasí s právním názorem žalobkyně, že pro účely ust. § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 nebylo potřeba, aby společná domácnost byla sdílena ještě před vstupem na území ČR. Podstata sporu spočívá ve výkladu spojení „žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti“; tedy, zda z tohoto spojení lze vyvodit závěr, že žadatel musí požadavek společné domácnosti splnit ještě před vstupem na území, nebo naopak postačuje, když onu společnou domácnost bude sdílet až po vstupu na území. Krajský soud v otázce výkladu právní normy souhlasí s názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016-29. V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud eurokonformním výkladem, v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „Směrnice“) došel k závěru, že žadatel musí sdílet společnou domácnost s občanem EU již v zemi, ze které pochází. Čl. 3 odst. 2 písm. a) Směrnice stanovuje, že hostitelský stát usnadňuje vstup rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně. Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí dovodil, že „...z tohoto ustanovení Směrnice ve spojení s § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců je prostým jazykovým výkladem nutno dovodit, že spojení „soužití ve společné domácnosti“ znamená, že v zemi z níž rodinný příslušník přichází, musí žít ve společné domácnosti s občanem EU.“ Okamžik existence společné domácnosti je tedy nutné vázat na dobu předcházející vstupu na území hostitelského státu. V případě žalobkyně, která se narodila v Makedonii v roce 2010, zatímco její prarodič pobýval na území České republiky již od roku 2004, ke sdílení společné domácnosti ve státě jejího původu, (popřípadě ve státě, ve kterém měla povolený trvalý či dlouhodobý pobyt) nedošlo. Žalobkyně tedy nesplňuje zákonná kritéria pro postavení rodinného příslušníka dle tohoto ustanovení, a proto je tato žalobní námitka nedůvodná. Nadto je třeba přisvědčit správním orgánům v tom, že žalobkyně musela splnit také další podmínku, a to podmínku nezaopatřenosti, kterou ve vztahu ke svému prarodiči, s ohledem na to, že je vyživována i na území ČR svými rodiči, nesplňuje.
11. Ke druhé žalobní námitce spočívající v názoru žalobkyně, že vztah vnučka - prarodič je vztahem obdobným vztahu rodinnému, a proto splňuje požadavky ust. § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je zapotřebí uvést následující. Z dikce citovaného ustanovení vyplývají dvě kumulativní podmínky, které žadatel musí naplnit, aby bylo možné na něj pohlížet obdobně jako na rodinného příslušníka pro účely zákona o pobytu cizinců. Žadatel musí 1) mít s občanem EU trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a 2) zároveň s ním musí žít ve společné domácnosti. V přezkoumávaném případě není pochybností o tom, že žalobkyně nyní na území ČR sdílí společnou domácnost nejen se svými rodiči, ale zároveň také se svým prarodičem. Správní orgány nicméně dovodily, že žalobkyně nesplňuje první podmínku, tedy vzájemný vztah žalobkyně s jejím prarodičem nevyhodnotily jako vztah obdobný vztahu rodinnému. K tomu soud uvádí, že za vztahy obdobné vztahům rodinným lze považovat takové vztahy, které formálně nejsou rodinnými vztahy (§ 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců), ale jsou jim svým obsahem fakticky odpovídající. Vyznačují se nejen trvalostí, která je zákonnou podmínkou pro konstatování existence takového vztahu, ale zejména také úzkou citovou či jinou vazbou.

„Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se Směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče-děti, prarodiče-děti.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5 As 6/2010-63). Prostým jazykovým výkladem ust. § 15a odst. 3 písm. b) lze dojít k závěru, že se musí jednat o vztah obdobný vztahu rodinnému, tedy že se nemůže jednat o vztah totožný se vztahem rodinným. Jinak řečeno, žalobkyně, která je příbuznou v linii přímé (prarodič - dítě) je k uvedené osobě jednoznačně ve vztahu přímém rodinném a nelze jej považovat také za vztah *obdobný* vztahu rodinnému. Z výše uvedeného důvodu je závěr správních orgánů, že existuje-li mezi dvěma osobami vztah rodinný, pak již žádná z těchto osob nemůže čerpat výhod, které jí skýtá postavení rodinného příslušníka občana EU z titulu účasti na vztahu, který je onomu existujícímu rodinnému vztahu obdobný, v souladu se zákonem. Ani druhá žalobní námitka tak není důvodná.

12. Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
13. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšné žalované nebyla přiznána náhrada nákladů řízení proti žalobci, neboť její náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 30. října 2018

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu